

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Kedden October' 21 - dik napján, 1817 - dik esztendőben.

B é t s.

A' Reformatzió' harmadik Jubileumának ezen most folyó esztendőre való esése arra indította a' két Protestans Felekezetek' Bétsi Consistoriumait, hogy annak meginneplése' engedelméért legfelsőbb helyen esedeznének. Meg is engedődött ez minden Német örökös Tartományokban, és ennél fogva mind az Augustana, mind a' Helvetziai Vallástételt Követők Bétsi Consistoriumainak tiszteletre méltó Elöljárói abban egyeztek meg, hogy az öszveséges Német örökös Tartományokban lévő Proestansok' Superintendenseikhez, Senioraikhoz, és Predikatoraikhoz egy Hirdetményt intéznének, mellyben a' szükséges rendelkezések közönségessé tevődnének. Ezt a' Hirdetményt az ahoz kaptasoltt alkalmatossági Könyörgéssel egyetemben kötelességünknek tartjuk mi is Érdemes Olvasóinkal közleni, attól a' reménségtől tápláltatván, hogy senki bal itéletére méltóvá magunkat nem tesszük, midőn Kormányunk' szelidségének, és Századunk' pallérozottságának egy leg tsalhatatlanabb tanubizonyosságával szolgálunk.

Consistoriumi Hirdetmény.

Minden Alsó és Felső Austriában, az Eansen fellyül eső Austriában, Tschországhban, Galliciában Morvában, és Sileziában, úgy szinte az Illiriai és Lombardiai Venetiai Királyságban lévő Augustana és Helvétziai Vallástételt Követők

Superintendenseikhez, Senioraikhoz, és Predikatoraikhoz.

A' Reformatio' harmadik Százados-Innepének megtartására nézve.

Illendő lévén, hogy a' Reformatiának ezen folyó esztendőben October' 31-dik napjára eső harmadik Innepét a' Cs. Kir. Német örökös Tartományokban lakó Evangelika Ker. Gyülekezetek meg innepeljék; és az Aug. és Helv. Vallástételt Követők Cs. K. Consistoriumaiknak e' végre beadott Esedezések ö Cs. K. Felségének e' f. esztendei Aug. 26-dikáról szóló Udv. Végzése által helybe is hagyattatván: ezen innepnek annál idvességesebb megtartására nézve rendeltetik:

1) Minthogy a' Tolerantziának Innepé 13-dik Octoberre, és így majd tsaknem öszve esik kevés napok hijjával a' Reformatio' Innepével: tehát e' két Innepék öszvekaptasoltatnak egymással, a' mit a' Gyülekezeteknek jó előre tudokra kell adni. 2) Octobernek 31-dik napja dologtévo nap lévén, a' Reformatio' Innepét a' következő Vasárnapra t. i. Nov. 2-dikára kell tenni. 3) Elötte való Vasárnapon u. m. Octobernek 26-dikán a' Predikátorok ezen Innepet kihirdessék, emlékezet tévén egyszersmind a' Felséges Engedelemről, és arról is, hogy ezt úgy kelljen nézni, mint ö Cs. K. Felségének Protestans Alattvalói eránt viseltető kegyelmes hajlandóságának új tanubizonyosságát, következésképpen reményelenilehet hogy ezen Innep mindenütt a' Kereszténgségnek Lelkéhez képest, melly a' tü:

rodelemnek, és szeretetnek lelke, fog meg tartatni. 4) Mivel November' 1-ső napján innep van, tehát minden Predikátorok egy rövid Értekezés által el fogják Halgatóikat a' következő nap tartandó Innepre készíteni, és az Oskolai Ifjuságot a' Keresztény Hit ágazati felett katekhizálni. 5) Nov. 2-dikán, mint a' Százados - Innepnek napján, a' hol tsak lehet, az Ekklesia Elöljárói az Oltár mellett kétfelől különös székekben üljenek, az Oltárral szembe pedig az Oskolai Ifjuság foglaljon helyet. Az Istenisztelet ezen Énekkel kezdődjön: „Allein Gott in der Höh' sey Ehr! Az utolsó vers alatt a' Predikátor az Oltár előtt meg állván az ide kaptsolt könyörgést el mondja, annakutánna a' Gyülekezethez fordul, felolvass egy Szakaszt a' Bibliából, különösen pedig a' C-dik Soltárt, és rövid Beszédet tartván a' Halgatókat az áhítatosságra fel buzdítja. Egy alkalmatossághez való Ének el éneklése után a' Gyülekezet ezt az éneket zengedezi: „Wir Glauben all einen Gott.“ 's a' t. Ennek utolsó verse alatt felmegy a' Predikátor a' Kathedraban, és Predikátziót tart a' CXXVI-dik Soltar 31-dik verse felett, melly is így van: „Hatalmas dolgokat tselekedett az úr mivelünk, azért vigadunk.“ Figyelmetessé teheti a' Predikátor Szent Beszédében Halgatóit különösen azon Atyai Gondoskodásra, mellyel az Isten eleitől fogva az Igasság, és Erkölttség mellett munkálkodott, — továbbá azon jóltévő czélokra, mellyeket az által a' nevezetes történet által kívánt a' Gondviselés elérni, mellynek emlékezetét ujjítja meg ez az Innep, — ezen kívül azon sok alkalmatosságokra, mellyeket az Evangelika Hit Követőinek elméjük, 's szíveik pallérozására, és nemesítésére ugyan az ad, és azoknak ebből folyó kötelességeikre; — emlékeztetheti őket arra, hogy a' Protestanságnak Lelke a' Lelkiesméretnek szabadságát, és így azt kívánja, hogy minden

más Valláson lévők eránt szelidséggel és szeretettel kell viseltetni; meg említhetik a' Protestans Ekklesiának Vallási principiumai közül azt, hogy a' Statusnak fejét egyszersmind úgy kell nézni mint az Ekklesiának fejét, és hogy azeránt minden tekintetben a' leg mélyebb tisztelettel és leg készebb engedelmességgel kell viseltetni, — végezetre megújithatja emlékezetekben különösen azt, hogy az elfelejthetetlen emlékezetű II. Jósef Császárnak idejétől fogva mennyire megjavult az ide való Protestansoknak állapotjuk, melly kegyes pártfogójok volt szüntelen most ditsösségesen uralkodó I. Ferencz Felséges Monarkhánk is a' legfelsőbb Hivatalokkal egyetemben az Evangelika Anyaszentegyháznak, következőképpen melly sok oka van minden Evangelikus Keresztyénnek ezen Tartományokban kegyelmes Fejedelmének tisztelettel, szeretettel, és háladatossággal hódolni, és minden az ő Népeinek boldogságára tzelező Rendeléseit hazafiúi buzgósággal előmozdítani, és szoroson megtartani. — A' Predikátzió végeztével az Predikátor térdre esve az ide mellékelt Imádságot buzgón el fogja mondani. E' meg lévén fel áll mind a' Predikátor mind a' Gyülekezet, és ezt az éneket éneklik: „Herr Gott dich loben wir!“ Az Uri-Imádság és Megáldó-beszéd fogja az Istentisztelet be rekeszteni. A' hol délután is Predikátzió tartatnék, ez lehet a' Szent Letzke: Máté V. 16: „Úgy fényjék a' ti világosságtok az emberek előtt, hogy lássák a' ti jó tselekedeteiteket, és ditsőítsék a' ti mennyei Atyátokat.“ A' Predikátziónak pedig különösen a' Halgatóknak a' jó életre, munkás felebaráti szeretetre, és a' Vallási Intézetek és Oskolák gyámolítására való buzdítása lehet a' materiája. — Novembernek akár 1-ső akár 2-dik napján, de egyiken el múlhatatlanul az úri Szent Vatsora kiszolgáltasson, és

ha lehet keresztelni, és esketni is kell. 6) Templomon kívül való, lármás és más Felekezettel: megháborítható Czere-
 moniakon kívül az Augustana Vallástételt követők ugyan Templomaikat, Oltáraikat felékesíthetik, musikával énekléssel az Innepnek diszét nevelhétik, sőt az Oltári Gyertyáknak az Istentisztelet alatt égni kell, az Oltárra a' Szent Edényeket, és egy Bibliát ki kell tenni, a' Keresztelő követ fel kell ékesíteni, — a' Helvetziai Vallástételt Követők pedig hasonlóképpen minden Vallásokkal megegyező módon öregbithetik az Innepnek nevezetességét. 7) Kedves fog lenni a' Cs. Kir. Consistoriumoknak, ha ezen Innep egyszersmind a' Jóakarathoz innepévé tétetik kegyes alamisnálkodások által, mellyre a' Predikátor előre figyelmetessé teheti Hallgatóit, és az Ekkleziiai Elöljárókkal azeránt értekezhetik. 8) Nem csak reménylik ugyan azon Consistoriumok hogy minden ezen Innepnapon mondandó Prédikációk jól ki fognak dolgoztatni, hanem ajánlják is egyszersmind a' Lelki Pásztoroknak, hogy azokat tisztán leírva az illető Superintendenziai Felsőségnek be küldjék, az Innep megtartása módjának leírásával egyetemben, hogy ezek a' Cs. K. Consistoriumoknak az Archivumaikban megtartathassanak. Ugyan azokat a' Predikatori Archivumokba is ezen Consistoriumi Hirdetményel egyetemben le kell tenni. 9) Óhajtják végre ezen Cs. K. Consistoriumok, hogy a' Reformationnak ezen III-dik Százados Innepé, legyen minden Német örökös Tartományokban lévő Protestansokra nézve örömmel, háládatosságnak, Keresztényi Szeretettel, és épületes Tanuságnak innepé, melly szíves óhajtást a' Lelki Pásztorok October 26-dikán Gyülekezeteiknek hirdessék ki. Ezen szíves óhajtásokhoz még ezt is adják, hogy minden alattok lévő Superintendenseket, Seniorokat, és Predikátorokat az Igazságra, Virtusra, és Vallásra nézve az Égnek ál-

dása szünet nélkül kövesse, hogy az Isten adjon nekik mindenkor virágzó egészséget, bátorságot, és lelki vidámságot, erősítse őket fontos hivataljokkal együtt járó sok terheiknek, és szükségüknek férfúi alhatatossággal való viselésére, jutalmaztassa meg őket hiven tellyesített kötelességeiknek tudásában, 's lelki esméretek szerént elkövetett hivatalos foglalatosságaik jó következésinek észrevételében, és engedje, hogy ottan ottan tett áldozataik kipótólódjanak!

Béts September' 4-diken 1817.

Ex Cons. utriusque Caes. Reg. Consistorii
 Aug. et Helv. Conf.

Báró *Werner Károly*.

A' Cs. K. A. A: Kormány első Tanácsosa 's Kantzellária' Igazgatója, és az öszveséges Német Örökös Tartományokban lévő Aug. és Helv. Vallástételt Követők' mind a' két Cs. K. Consistoriumaiknak Présese.

<i>Tasnádi Szűts István</i>	<i>Glatz Jakab</i>
Császári Királyi Consist. Tanácsos a' Helv. Vallástételt Követők részéről.	Cs. K. Consist. Tan. az Aug. Vallástételt követők részéről.

* * *

Bétsben a' Nemzeti Bankó ilyen foglalatú Jelentést adott-ki a' folyó Oktober' 17-dikén: —

„Az ezen esztendőben Jul. 15-dikén kijött Fels. Patensnek 3-dik tikkelyében meghatározott, hogy egy Bankó-Biztosság formáltatódván, ez, Bankó-Igazgatókat válasszon. Ezen Biztosságnak első hivattatása 's a' választás' munkájának elintézése az előképpen való Bankóigazgatásra vala bizattatva. Ezek tehát az Aktziák' könyvének kimutatása szerént azon ötven Aktziónáriusokat, a' kik ezen öszhivattatáskor 's hat hónapoknak ezelőtte legtöbb Aktziákkal birtak, 's a' Statutumok' 32-dik tikkelyével megegyezőleg ezen Biztossági képviselésben része-

**)

sek lehetnek, laistromba szedte, kik is ily readel következnek: A' Császári Királyi *Familiai Fundus*; Hertzeg *Lichtenstein János*; Gróf *Dietrichstein X. Ferentz*; *Geymüller* a' Társaságával; *Steiner* a' Társaságával; *Fries* a' Társaságával; *Henikstein* a' Társaságával; Báró *Anstein Adal. Nathan* a' Társaságával; Ritter *Eskeles Bernhard*; Gróf *Harrach János*; Gróf *Mitrowsky Aloys*; Hertzeg *Schwartzenberg József*; k. Hertzeg *Württemberg Ferdinand*; Hertzeg *Trauttmansdorf Ferdinand*; J. J. *Löwenthal* nagy kereskedő; *Müller József*; *Steinbauer János*; *Plank Ferentz* a' *Scheibenbogens Eidam M. J.* ház' igazgatója; J. H. *Stamez* a' Társaságával; J. G. *Schaller* a' Társaságával; Gr. *Strachwitz Károly*; *Scheidlin György János*; *Frank* a' Társaságával; Ritter *Mayer X. Ferentz*; *Pauspartel* Testvérek; Gr. *Zichi Károly* (az ifjabb); Gróf *Scotti-Gallerati Károly*; Gróf *Sándor Vincent*; *Wrkhein* Gavallér és Oberstlajtnánt; *Würth Antal*; *Hery* a' Társaságával; *Nauwalli* nemes *Leidersdorfer* Markus; *Laemel* Simon és a' fija; *Coith* Daniel és a' fija; *Wayna* József; *Herring* János; *Sinna* Simon György; Gróf *Sztáray* Albert; *Smitmer* testvérek; Gróf *Erdödy Károly*; *Hauser* és *Violand*; *Oswald* és *Pacher* a' Társaságokkal; *Reyer* és *Schlick*; *Lettmeyer* Ignácz Károly; Hertzeg *Auersberg* Károly; Hertzeg *Batthiany* Filep; *Bruchmann* János nagy kereskedő; *Joel* Károly; Gróf *Eszterházy* Mihály; *Berger* Thaddé és a' fija. Az itt megnevezett Aktziónarikusok tehát meghivattatnak, hogy az *Austriai Nemzeti Bankó* által megerősített Biztosságot formálják, és ezen 1817-dik esztendő *Oktoberének 30-dikán* délelőtti 11 órakor a' Cs. Kir. Bankóházban az élöképpen való Igazgatóknak tanásházában gyülekezzenek össze. Tzélja ezen özsze gyülekezésnek a' leszen, hogy

az élöképpen való *Bankókormányozónak* előlülése alatt az *Aktziónarikus* urak közül hat *Bankóigazgatók* választassanak, szoval való voksolás által, melyben a' *relativus* többség teszi a' határozást. A' Biztosság' tagjai tsak magok személyesen jelenhetnek-meg és nem küldhetnek mást magok helyett. A' kereskedő házaknak tsak magok a' fejeik használhatják a' magok házaik voksolási jussát. A' választás' munkája berekesztődik a' Biztosság' jelenleendő tagjainak voksolása által. A' voksolásnak kinyittatása való meghívás ugyan egy mai napi magános jelentés által megtétetik minden tagnál, arra a' megtörténhető esetre nézve mindazonáltal, hogy, ha ez valakinek kezéhez menni nem találna, az újságlevél által közönséggé tétetik, hogy a' Biztosság' gyűlésében a' meghatározott napon annak minden tagjai megjelenhessenek. Béts Okt. 17-dikén 1817. —“

„Gróf *Nemes Adám* élöképpen való *Bankókormányozó* — Ritter *Geymüller H. I.* és *Hornboster G. C.*, élöképpenvaló *Bankóigazgatók.*“

* * *

Károly ö Cs. Fő Hertzegsége, kedves hitvesének 's ennek édes anyjának *Nassau-Weilburgi Princzaszszonynak* társaságokban azon *Stiriai* és *Austriai* kies vidékeknek bejárásában foglalatoskodik mostanában, a' mellyek méltán *Helvetziai Austriának* neveztethek, mint-hogy a' hegyek 's völgyek' romános tekinteteikre nézve *Helvetziának* vidékeihez nagyon hasonlitanak. Ezen nagy tekintetű utazók *Septemb. 22-dikén* *Ausserbe* érkeztén ott a' következő napon a' *Salzbergnek*, a' só-főző intézeteknek 's egyéb ritkaságoknak megszemlélésével töltötték idejüket. Egyebek között egy nép inneplést is megtiszteltek jelenléteikkel *Grundleseeben*. Onnét a' *Kopperen* által *Hallstadt* felé folytatták útjokat; 26-dikát és 27-dikét *Gmundenben* töltötték.

ték-el. Meglátogatták a' *Lambachi* klasztromot, a' *Traunfalt*, 's egyéb ritkaságokat.

A' *Lipsiai* nagy következésű ütközetnek emlékezetét fényes katonai pompával inneplették Bétsben e' h. 18-dikán. Az úgy nevezett *Landstrassi* invalidus kaszárma előtt 's az oda nem messze lévő *Glaszinak* pá'sitos szép térségére lovas és gyalog katonaság állott-ki ágyúkkal, melly a' *Sándor Császár* és *Colloredo Mansfeld* neveket viselő gyalogokból, Princz *Koburg* Ulánusaiból, *Ferentz* Fő Hertzeg Vasasaiból, 's a' *de Best* Grenádiros Batalionnyából állott. Az Invalidus kaszárma' templomában nagy mise mondatott, melly alatt az említett katonaság 's annak nyoltz ágyúi három versbéli salvét lőttek. Negyedik salvét is adtak éppen akkor, mikor a' *Krest Péter* által készített képet, melly ezen nevezetes tsatának azon szempillantatját, melyben az öszszeszoövetkezett seregeknek fő vezére Hertzeg *Schwartzenberg* az ütközeten jelenlévő Hatalmasságokkal azon hirrel megérkezett, hogy az ütközet megvan nyerve, képzelteti, az Invalidus kaszárma' szalájában kitakartatott.

Ugyan ezen nevezetes innepnek emlékezetét az itt Bétsben a' szegények' segítésére fennálló Egygyesülés is használni kívánta a' múlt vasárnapon (19-dikben éjjel) az által, hogy az úgynevezett *Augarten* kertnek azon nagy épületében, mellyet a' *Leopoldina* Cs. Fő Hertzegasszony menyegzői innepe' alkalmatosságával a' Portugalliai rendkívül való Nagy Követ *Marquis Marialva* fábol építettett volt 's a' melly még ma is fenn-áll, állandóságban adván, az abból bejött jövedelmet az említett kegyes tzelra szánta, egy hatod részen kívül, melly a' többször említett nagy verekedésben invalidussá lett Austriai Cs. K. katonaságnak számára határozatott. A' bemenetelért határozatott fizetés egy személytől 5 forint volt.

A' kik jóltévőségéből többet adtak, arról megnyugtató irást kaptak.

* * *

Erdélyben N. Küküllő Vármegyei Fiscalis *Daniel Mihály* Urat, hűséges és hasznos szolgálatai által szerzett érdemeire való tekintetből, nemességgel méltóztatott ő Cs. K. F.sége megajándékozni.

Orosz Birodalom.

Sándor Császár Aug. 29-dikén este *Mohilewbe* megérkezett; Fl. Marschal *Barklay-de-Tolly* a' Kormányozó a' Tiszti karok és Nemesség, a' templomban pedig *Daniel* Érsek 's a' Papság által fogadtatott; más nap a' Feldmarschalnál ebédlett 's ugyan tsak nálla bálban is megjelent. — *Miklós* Nagy Hertzeg 's a' Nagy Hertzegné *Alexandra*, *Wilhelm* Pruszsiai Printzel egygyütt September' 18-dikán, *Ersébet* Császárné 23-dikán, *Mária* Császárné pedig 25-dikén indultak útnak *Moskau* felé. A' három rendbéli Fejedelmi utazók *Klinnél*, melly *Moskautól* 3 stázióra esik, bevárják egymást, 's azután egygyütt folytatják útjokat. Ezen utóbbi stáziókon 500 lovak kivántatnak szekereik eleibe.

Frantzia Ország.

A' IV-dik *Henrik*' álló képe' öntésének munkájához Okt. 6-dikán hozza fogtak Párisban. Nagy volt a' várakozás, hogy mitsoda szerentsével fog ki-ütni. Későbbi levelek szerént igen szerentsés volt az öntömester. Az egész alkotmány egy darabból áll. A' nagy emlékezetű Király lóháton ül.

Berry Hertzegnéről az az örvendetes hir terjedett-el, hogy ismét viselős.

Pruszsia.

A' Pruszsus Király a' mai időre nézve nagyon nevezetes Nyilatkoztatást vagy Meghívást bocsátott az Országáiban találató kétféle (Protestans) Consistoriumokhoz, Zsinatokhoz, és Superintendentziákhoz. Gyökeres buzdítással eleveníti és készíti ezen kétféle Egyházbéli Híveket

annak a' nagy munkának, az *Egygyesülésnek* végrehajtására, a' melly most a' Németbirodalom' külömbkülömb Protestans tartományaiban ditséretes törekedéssel elkezdett, sőt már néhány helyeken végre is hajtatott.

Nagy Britannia.

Londonban a' *Brittisch-presz* nevű újság ekképpen szoll: — „A' Kurir azt beszéllé nekünk Sept. 29-dikén, hogy minden tisztjeinknek megtiltatott volna, hogy a' Spanyol Insurgenseknél szolgálót váloljanak. Azonkívül, hogy ez a' tzikely egészen nem igaz, hogy ez a' parantsolat semmi Dicasteriumainktól ki nem jött, 's azonkívül, hogy ezt a' dolgot még eddig csak a' Kurir adta-ki, az is tudva van közönségesen, hogy az Anglus törvények egy Anglusnak sem tiltják-meg, ott szolgálni, a' hol néki tettik.“

A' nevezett Ministeri újságban, a' Kurirban ilyen megjegyzést olvasunk, az *Északi Amériki egygyesült Státusokrol*: — „Ezen Státusoknak újságleveleik, úgy mond, megszűnés nélkül emlegetik a' magok tengeri erejeknek nevedését, lineafregát 's egyéb hadi hajóiknak szaporítását. Ezek a' készülétek kétsegekívül arravalók, hogy, ha nékiek, valamelly nem-vélt szerentsétlentörténet miatt Nagy Britanniával hadakozássok találna lenni, tehát ennek megfelelhessenek. Mi reménljük, hogy nem fogja magát semmi efféle történet elé adni: de azonban tsakugyan nem árt nekünk a' közönséges figyelmetességet ezen nagy készülétekre fordítanunk, mellyek között még tsak ez a' környülállás is észre vételt érdemel, hogy

hajóikat mind erősebben építik, mint az azonrangba tartozó hajók közönségesen építettetni szoktak.“

Északi Amérika.

A' *Ney-Yorki* újságban így irtak Aug. 26-dikán arról a' tengeri nagy kigyórol, melyről közelébbi levelünkben emlékeztünk: — Itt most ez a' tengeri tsudaállat vontá magára a' közönség' figyelmetességét. Nagyon leskelődnek kivált az újságon kapóbbak, hogy láthassák. Né-mely természeti Historiairók kétségbe hozták, hogy valamelly efféle kigyó találtatna a' tengeri állatok között, a' Missionarius Papok ellenben azt erőssítik, hogy ők egy századnak eltelte alatt több ízben láttak effélét a' *Grönlandi* tengereken. A' hosszáról külömbözöképpen szollanak a' kik látták, vastagságáról minnyájok azt erőssítik, hogy egy tengeri tonnához hasonló. Gyakran hajó árbotzfányi magasságra felemeli a' fejét a' vizből: de többire a' viz alatt hordozza azt, mikor a' víz színén uszkál is. Tsak meleg időben mutatja magát 's mikor tsendes a' tenger. A' hajósok nagyon készültek megfoghatásához; különös tsajkákat, hálókat, 's szakállos horgokat készítettek. Nem régen azt vették eszekbe az efféle után leskelődők, hogy egy ilyen kigyót kéztzethal kísérgetett; talám meg akarták támodni; beszéllik, hogy azon öbölből, a' hol efféle kigyót láttak, a' halak elpusztultak. Későbbi levelek erőssítik, hogy a' Massakuseti öbölben 17 halászok addig mesterkedtek, hogy elfogták azt, melly az környékeiken tartózkodott, 's megmévén, a' hosszát 95 lábnyinak találták.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
 Oct. 17-dik napján 273 $\frac{3}{4}$ — 18-dikán 277 $\frac{1}{4}$ — 20-dikán 283 $\frac{1}{2}$ — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Nagy Tolcsvárol, Oktob. 5-dikén.

A' Magyar Kurirnak 26-dik szám alatt költt újságában a' 214-dik lapon olvassuk ama szerentsétlenségünknek említését, melly Városunkat Augustus hónapjában tetemessen megszorítá. — Nem tudjuk kinek tulajdonitani a' hibát, mely ezen előadásban megfordul (A' M. Kurir a' Budai újság' 76-dik számú darabjának 1127-dik lapjáról írta ki), t. i. azon irtóztató jégesső nem 24-dik, hanem 23-dik Augustusban délután öt óratájban esett. Megjegyzést érdemel az is; hogy a' jégesső záporral, és kegyetlen szélvesszel volt öszvekaptsolva, és így e' három Elementum egy forma erővel egész fél óráig dühösködött, melly égiháborunak ereje egész Határunkat, de kiváltképen szölli hegyeinknek leg jelessebb Délirészeit érdekelte, még harmad nap mulva is a' hidegebb Sántzokban Jegék öszve forradva találtattak, kárunk szaporodott avval is, hogy a' Napnyugetra szolgáló ablakainkat a' nagy sebességgel rohanó veszedelem beverte, a' közel lakó határbeli Üvegeseknek örömekre ugyan, de a' szegény lakosok szomorúságaira — Nem lehet képzelni a' megkeseredett szölli miveseknek szívbeli nagy megilletődéseket, a' kik még e' napnak reggelén a' gyönyörüséges terméssel dítsekedtek; estve már zokogással terhelték az Egeket, hogy a' Végzés oly hamar elvégezte jövendő bő szürettyeket. Ez a' szerentsétlenség tsak a' mi városunkat, 's határunkat illette, nem igaz, hogy a' Bényei határt is elverte, a' mint az újságban irattatott. (Bár Nagy Toltsvára nézve is se' irunk volna igazat!) —

De a' szomorúságunk mellett el nem felejtkeztünk a' mi kegyes Uralkodó Fejedelmünkről, kinek jó atyai gondoskodásaival dítsekedhetik Országunk: October 4-dik napján a' Felséges Királyunk

neve napját pompás 's buzgó tisztelettel inneplette Városunk; mert ezen alkalmatossággal elvégeztetvén fényes gyülekezettel diszeskedő Templomi ájtatosságunk, az itt lévő megöszült, és a' Publicumtól égő szeretettel fogadtatott Camerális Inspektor *Tooth József* úr estve a' Császári jeles épületet pompássan illumináltatta, és az Innep nagyobb diszességéért a' Toltsvai nevezetes Banda musikája vidámitotta, az említett épület udvara pedig minden felől bételt a' Publicumnak szeretett Fejedelmünkhöz viseltető buzgó kívánságok hangjaival: Ellyen a' Császár Ellyen a' Magyarok I-ső kedves Ferencz Királya!

Szabóltts Vármegyébe Vencsellő nevű helységben a' múlt hónapban holt meg *Mátyás István* 105 esztendős, két hétig tartó könnyü betegsége után. Egész betegsége idejéig fris elevenséggel birt.

Köszegről September' utolsó napjairól. — A' Császár nevet viselő *Vasas* Regement a' háborus időkben vitézsége által nyert ditsüsség-koszorúját nem engedí békesség idején is meghervadni, sőt rendszeretete, és a' hadi gyarkorlásokban való buzgósága által frissíti és eleveníti azokat. Különösen nagy kedvességet, és betsületet nyert nevezetesen közelébb azon Katonai Karusszelnél fogva, mellyet Septembernek 23-dikán annak ide öszvehúzott Obersteri második Svadronának 48 Tagjai, a' Strázsamestertől fogva lefelé számlálva, minden jelenlévőknek nagy gyönyörüségére adtak. Ezen hadijátékot Kapitány Gróf *Wartensleben Konstantin* ö Nagysága, a' Prusszus Katonai-Erdem- és Johanniták' Rendjének Keresztes Vitéze, ö Cs. Kir. Felségének Kamarássa, Oberster, és Regement Komendánsa *Wiebekink Károly* úr ö Nagyságának tiszteletére intézte, és adatta Svadronával. Gróf *Wartensleben* ö Nagysága maga vezérlette azt, ki is abban min-

den katonai lovaglási, kardal, pistollyal, és karabinnal való gyakorlásokat oly kelemetesen elegyített, hogy a' legénységnek tudálatos készsége, és a' forgásoknak kelemetessége minden ahoz értőknek és nem értőknek figyelmetességét ma-

A' felséges nádor Ispány, Igen nagy hírű néhal párja hermine fő herczeg asszony halálára írt valóban kesergő négy sorú ösl Versek.

Millyen az epeztő, 's nyögető fájdalom?
Szomorúnn zokogja az én ösi Dalom.
Hogy is né? most nem rég volt a' Lakodalom;
'S Toros néppé válik, a' vig Sokadalom.

Édes Magyar Hazám áldott kebelében
Lakó, minden igaz Magyar bús szívében:
Tsak e' panaszt halljuk minden Vármegyében;
Hogy öröme megszűnt lenni, HERMINÉben.

A' Felséges Nádor Ispány, kedves Párja
Hideg tetemeit, már a' sir bolt zárja:
Ez az oka, hogy a' keserűség árja,
A' hiv Magyarokat annyira át járja.

Éppen, mint a' régi Jákob szép Rakhele,
Ki, amannak vala, mint élete fele,
Kettősöket szülvén, és meg hala bele:
Palatinusnénk is ilyen sorsra lele.

Mikor bötsös élte, már Húsz esztendőre
Terjedt; ki vélhette oh ezt így előre;
Hogy méltóztatodván kettős Csetsemőre,
Juttassa a' szülés kinja temetőre.

Házás életének még tsak két esztendeje,
Szerentsés folyású, mint volt az eleje;
Már a' Schaumburgi HERCZEGNÉnek VEJE,
Gyászban borúlt Özvegy; megholt HERMINÉje.

Tizennegyedik, Szent Mihály Havának,
Mint az Ujság Írók, Pestről hirt adának,
Volt, felelythetetlen napja, halálának;
E' kettős Örököst szült Ifjú Anyának.

Halotti pompáját húszadikban tették,
Virágjában halt meg jaj! el is temették:
Minden körül járók, kik nagyon féltették,
Halál ellen, még is meg nem segíthették.

Nagy tapasztalású, 's ki tanult Orvosok
Ugyé tinéktek is színt ugy sok a' mi sok?

Írta, Nemes Szalai György Tekéntetes Nemes Baranya Vármegyében, e' különben kies, de e' véletlen eset miatt, igen igen megsomorodott Vidéken, Barbartz nevű Cameralis Helységben lakó, Helvécziai Vallástételt követő, öreg Magyar Pap: az üdvözült Felső Fő Herczegnének gyászos kesergője — a' fent kitett esztendőben. Mindszent Havának 4-dik napján.

gára vonta. A' Karusszelt vig Báli mulattság követte, hol a' jelenlévők, ismét új gyönyörűséget találtak a' szép kivilágosítás' szemet gyönyörködtető színjátékánál fogva.

Nem! nem segítenek, ha a' kínok nyomosok,
A' segítni vágyó Aesculapiusok.

Oh ha a' kegyetlen Atropos óltének
Nem kedvezett; és már hideg tetemének
Libitina sirt ás; emlékezetének
Kövére vésődjön. ez üdvözlő ének.

Tékoabéli volt, kegyes beszédében.
Tábita jól tevő tselekedetében,
Mária az Isten szent tiszteletében;
Minden Virtusokkal ékes volt szívében.

Kedves volt éltében boldog halálában,
A' drága kenetnél a' Magyar Hazában
Drágább lesz jó híre: 's gyöngy maradványában,
Élni fog, Hermine 's István magzattyában.

Ez a' megboldogult. Hazánkat szerette,
Jóságát, minden nap, nyilván éreztette,
A' Háládatosság, eránta ezt tette;
Ezt a' Magyar néptől meg is érdemlette.

Xerxessel, kesergünk a' halandóságán;
De Artabanussal, meg nyert boldogságán
Örülünk; melyben él, a' Krisztus váltságán:
At hatván a' Világ változandóságán.

Már a' Mátyás Király híres Palotája
Helyett; az Ég leszen ditsüült Hazája;
Van romolhatatlan arany Koronája;
Örök vigassága, az életnek Fája.

Palatinusunkat, Fő Uri Hitvését,
Isten vigasztalja, ('s minden szerelmesét)
Ha el vette tőle, ezt az ő kedvesét:
Mutassa meg másként, hiv gondviselését.

Éltesse sokáig, Hazánk örömére:
A' kis Hertzegek is, nőjjenek diszére:
Végre, mind jussanak, az Egek Egére;
Ott találnak; a' már, boldog HERMINÉre.